

Konference Ohýbaný nábytek poválečných desetiletí

Městské muzeum Bystřice pod Hostýnem – zámek, 6. 10. 2022

Blok 1

TON v poválečných desetiletích: Hofman, Šuman, Macek

PhDr. Dagmar Koudelková (Masarykova univerzita, NCND)

Příspěvek představí ohýbaný nábytek Josefa Macka v kontextu poválečného vývoje, návrhů jeho starších kolegů Radomíra Hofmana a Antonína Šumana a celkové produkce n. p. TON. Nábytková tvorba v Československu po druhé světové válce není dosud podrobně zpracována, problematika poválečného ohýbaného nábytku je zajímavá z hlediska designu nových vzorů, rozsahem produkce i mnoha dalšími aspekty. Specifika tohoto fenoménu připomněla v základním rámci výstava „Anonymní“ ohýbaný nábytek (2014), podrobnější informace k tématu zprostředkovává současná výstava věnovaná Josefu Mackovi (2022) a plánované výstavní projekty k 100. výročí narození Radomíra Hofmana (2023) a Antonína Šumana (2024).

Nábytek Josefa Macka a jeho proměny

Mgr. Karolína Kouřilová (Masarykova univerzita)

Josek Macek za dobu svého působení ve firmě TON pracoval jak na úpravách starších vzorů, tak na vývoji nových modelů. Je podepsán pod řadou návrhů, které byly produkovány ve velkých sériích a které stále dobře slouží v mnoha soukromých i veřejných interiérech. Jeho portfolio však čítá také mnoho takových, které se do výroby nedostaly. Příspěvek představí jak nerealizované návrhy, tak i sériově vyráběné modely, které si v rámci oblíbenosti tzv. retro stylu získávají své místo v současném interiéru.

„Americká“ řada – důležitá modelová řada TONU od 90. let 20. století

Ing. Radmil Tomčík (Střední škola nábytkářská a obchodní, NCND)

Modelové řada zvaná „americká“ byla jednou z nosných modelových řad, které pomohly v 90. letech přenést výrobu a prodej na nové trhy a pro nové zákazníky. Časem patřilo do této řady velké množství modelů, které utvářely tzv. rodinky: skupiny složené ze židle, polokřesla a barovky. Americká řada po dlouhou dobu představovala velkou část výroby „Nového závodu“.

Blok 2

Příběh židlí z podniku Tatra nábytok Pravenec

Mgr. Katarína Hubová (Slovenské centrum dizajnu)

Tatra nábytok Pravenec vznikl mezi lety 1950–1953, kdy došlo k větší reorganizaci historicky staršího výrobce ohýbaného nábytku Tatra nábytkáreň v Martině (1989). V jeho vývojovém pracovišti působilo několik významných slovenských designérů nábytku, jejichž nekonvenční návrhy židlí se jen sporadicky dostaly do výroby. V první polovině 90. let Tatra nábytok vedly nové ekonomické podmínky k postupnému úpadku a konečnému zániku firmy, kolem roku 2000 byl připraven k rozprodeji. V té době se v jídelně podniku podařilo objevit kompletní výrobní program a za velmi dramatických okolností jej zachránit. Od roku 2004 prošlo 320 židlí strastiplnou cestou až do sbírek muzea designu, které se podařilo také díky této kolekci židlí v roce 2013 založit.

Polský ohýbaný nábytek 1945–1989

Mgr. Julia Błaszczczyńska (Universita Adama Mickiewicze v Poznani)

Historie výroby ohýbaného nábytku v dnešním Polsku sahá do konce 19. století, nejzajímavější výrobky však vznikly v poválečném období, kdy designéři nápaditě využívali Thonetovu technologii ohýbání dřeva. Dvě největší polské továrny na ohýbaný nábytek, které se nacházely v Radomsku a Jasienici, spolupracovaly s nejdůležitějšími umělci a vytvářely nábytek, který však běžný Polák neměl šanci poznat, protože se obvykle nedostal do sériové výroby nebo byl určen pro export.

Přednášející:

PhDr. Dagmar Koudelková

Historička umění, od roku 2010 působí na Masarykově univerzitě v Brně, od roku 2013 je také ředitelkou Národního centra nábytkového designu, o. p. s. Věnuje se problematice ohýbaného nábytku, meziválečné bytové kultury a designu 20. století. Jako kurátorka sbírky nábytku Moravské galerie v Brně (1990–2001) a později kurátorka výstav Design centra ČR (2002–2007) se podílela na řadě velkých výstavních projektů (Princip Thonet, Český kubismus, František Bílek, Antonín Procházka ad.) a připravila desítky menších výstav. Je autorkou publikací Jiří Pelcl: Subjective x Objective (2006) a Atika 1987–1992: Emoce a forma (2007) a spoluautorkou publikace Jindřich Halabala a Spojené uměleckoprůmyslové závody v Brně (2003, 2018).

Mgr. Karolína Kouřilová

Doktorandka v programu Digitální kultura a kreativní průmysly na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity, zaměřuje se na československý poválečný nábytek, především na tvorbu architekta a návrháře nábytku Jaroslava Šmídka. Od roku 2019 se pravidelně podílí na činnosti Národního centra nábytkového designu, přípravě výstav a konferencí. V rámci disertační práce se věnuje výzkumu Vývoje nábytkářského průmyslu v Brně, pracuje na přípravě databáze autorů a výrobků s vazbou na daný ústav.

Ing. Radmíl Tomčík

Vystudoval Střední průmyslovou školu nábytkářskou v Bystřici pod Hostýnem a Vysokou školu lesnickou a dřevařskou ve Zvolenu. Od roku 1990 pracoval v akciové společnosti TON a.s. Bystřice pod Hostýnem, zpočátku na pozici mistra, dispečera, vedoucího prodeje ČR a manažera jakosti. V současné době vyučuje odborné předměty na Střední školu nábytkářskou a obchodní. Zajímá se o historii firmy Thonet a TON, podílí se na jejím výzkumu, spolupracuje na výstavách mapujících vývoj ohýbaného nábytku.

Mgr. Katarína Hubová

Vystudovala Vědu o výtvarném umění na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. Věnovala se kresbě, ilustraci a působila na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě na Katedře dizajnu. V letech 2003–2015 byla ředitelkou Slovenského centra dizajnu, v roce 2013 se podílela na založení Slovenského múzea dizajnu. Od roku 2016 je kurátorkou tohoto muzea se zaměřením na produktový design, nábytek a užité umění. Věnuje se publikační činnosti pro odborné časopisy o designu, tvorbě koncepcí a realizaci výstav zaměřených na design.

Mgr. Julia Błaszczczyńska

Historička designu a kurátorka, přednáší a publikuje články týkající se uměleckého řemesla a designu, zabývá poválečným nábytkem. V rámci doktorského studia na Universitě Adama Mickiewicze

v Poznani v současné době pracuje na disertační práci, která komplexně zkoumá nábytkářství v Poznani v období Polské lidové republiky, a zároveň vyučuje dějiny designu na Univerzitě výtvarných umění v Poznani.

